

Programmabegroting en Financiële begroting 2016 – 2019

mei 2015

INHOUDSOPGAVE

Bestuurlijke samenvatting	4
Leeswijzer	6
Deel 1 Beleidsbegroting	
Strategische kerntaken	
1. Strategische agenda	8
Beheersmatige kerntaken	
2. Overige beheersmatige kerntaken	13
Termijngebonden taken	
3. Termijngebonden taken (afbouwtaken)	15
Overig	
4. Overige uitgaven en inkomsten	17
Deel 2 Paragrafen	
1. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	20
2. Paragraaf financiering	22
3. Bedrijfsvoering	24
4. Verbonden partijen	25
Deel 3 Uiteenzetting financiële positie	
1. Recapitulatie per programma	28
2. Meerjarenraming 2016-2019	29
3. Algemene financiële beschouwing programmabegroting 2016	30
4. Formatieplan (inclusief toelichting)	32
5. Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven	35
6. Staat van reserves en voorzieningen (inclusief toelichting)	37
7. Verzamelstaat bijdrage per gemeente ongewijzigd beleid	41

Bestuurlijke samenvatting

De Regio Achterhoek zet zich in voor een economisch sterke, vitale en verbonden regio die slim inspeelt op grote uitdagingen, zoals de gevolgen van de demografische ontwikkelingen. De Regio Achterhoek voert hiertoe 5 taken uit, waarbij het zwaartepunt ligt bij de eerste taak.

1. Belangenbehartiging en benutten externe betrekkingen
2. Intergemeentelijke afstemming en betrekken gemeenteraden
3. Verbindingen leggen voor projecten
4. Organiseren inbreng in 30-samenwerking
5. Detachering aan stuurgroep A2020

De Achterhoek Agenda 2020 met de drie hoofdpogaven Werken, Wonen en Bereikbaarheid is daarbij leidend. Dit zijn de strategische kerntaken van de Regio die vallen onder het programma strategische agenda. Daarnaast verricht de Regio nog de beheersmatige kerntaak nazorg stortplaatsen en de termijngebonden kerntaak uitvoeringsmaatregelen Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS).

Met de programmabegroting bepalen de deelnemende gemeenten de beleidsprioriteiten en de financiële kaders voor de Regio. Op 12 maart 2015 is de kaderbrief voor de programmabegroting 2016 aan u toegezonden. In voorliggende programmabegroting treft u de inhoudelijke uitwerking aan. Deel I van de programmabegroting bevat de programma's voor de strategische kerntaken, de beheersmatige kerntaken en de termijngebonden taken.

Deel II bevat de verplichte paragrafen en deel III de financiële begroting, waarin vanuit verschillende perspectieven een beeld wordt geschetst van de financiële positie.

Financiële uitkomsten 2016

Het algemeen bestuur heeft op 28 januari 2015 ingestemd met het hanteren van de laagste index van accres of prijsindex uit de septembercirculaire 2014 als maximale stijging van de inwonerbijdrage 2016 (conform voorstel gemeenten voor gemeenschappelijke regelingen). Voor de Regiobegroting 2016 betekent dit een maximale stijging van de inwonerbijdrage van 0,75% (prijsindex). De autonome loonstijging bedraagt 1,6% en het accres 1,85%.

Op basis van de genoemde uitgangspunten bedraagt de bijdrage van de gemeenten voor 2016 € 1.397.373 (€ 4,69 per inwoner), ten opzichte van € 1.386.979 (€ 4,65 per inwoner) in 2015. Een stijging van 0,75%.

	2016	2015
Strategische kerntaken	€ 4,40	€ 4,30
Doorbetalingen aan derden (Euregio)	€ 0,29	€ 0,35
Totaal bijdrage per inwoner (excl projecten)	€ 4,69	€ 4,65

Met de door de gemeenten aan de Regio Achterhoek opgelegde bezuinigingstaakstelling van 10% in 2012 heeft de Regio de Euregio in 2011 eveneens verzocht een bezuiniging in haar bijdrage te realiseren. De Regio heeft vanaf 2012 over de totale inwonerbijdrage een bezuiniging van 10% gerealiseerd, maar dit steeds niet kunnen verhalen op de Euregio. Vanaf 2016 wordt de bezuiniging bij de Euregio gerealiseerd en kan de Regio dit binnen de eigen begroting vereffenen.

Surplus algemene reserve

Voorgesteld wordt het surplus boven de algemene reserve per 31 december 2019 ad € 21.000 toe te voegen aan de voorziening wachtgelden. Bij voortzetting van de huidige wachtgeldsituatie is er op termijn een tekort in de voorziening van € 46.000.

Mogelijke wijzigingen 2016

Op 18 januari 2015 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een nieuwe opdracht voor de Regio Achterhoek. Hierbij is besloten in 2015 afspraken te maken over de doorontwikkeling van de regionale samenwerking. Dit moet leiden tot een inhoudelijk scherpere samenwerkingsagenda, betrokkenheid van de gemeenteraden en een duidelijke organisatiestructuur met bijbehorende meerjarige uitwerking

qua taak, formatie en financiën. Na definitieve besluitvorming hierover zullen de eventuele financiële gevolgen middels een begrotingswijziging worden verwerkt.

Mogelijk wordt de lidmaatschapsbijdrage aan de Euregio vanaf 2016 rechtstreeks betaald door de gemeenten (nav nieuwe regeling Euregio). Indien dit definitief is wordt dit verwerkt in een begrotingswijziging.

Bijdrage projecten 2016

De besluitvorming over de (inter)gemeentelijke deelname aan de projecten loopt via de portefeuillehoudersoverleggen, de colleges en indien nodig de raden. Projecten worden uitgevoerd in wisselende samenstelling, met een eigen financiering en organisatorische vormgeving.

Behandelprocedure

Volgens de vastgestelde planning dient de begroting in het algemeen bestuur van **15 juli** te worden vastgesteld. We stemmen onze planning & controlcyclus af op die van de gemeenten; derhalve stellen we de volgende procedure voor.

9 maart	de kaderbrief inclusief financiële gevolgen wordt behandeld in de vergadering van het dagelijks bestuur. Direct daarop wordt de kaderbrief ter informatie verzonden aan de colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.
22 april	de programma's, verplichte paragrafen en bijlagen worden in de vergadering van het dagelijks bestuur behandeld. Direct daarop wordt het volledige boekwerk aan de deelnemende gemeenten verzonden ter behandeling in de raad.
Mei/juni	tot 26 juni mogelijkheid voor gemeenten om gemeentelijke standpunten over kaderbrief (financiële uitgangspunten) en programmabegroting (inhoud programma's) kenbaar te maken bij de Regio.
15 juli	de vaststelling van de begroting in de vergadering van het algemeen bestuur.

De gemeenten worden verzocht om de zienswijze van de raad ten aanzien van de programmabegroting 2016 vóór **27 juni 2015** schriftelijk kenbaar te maken.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur van de Regio Achterhoek

Leeswijzer

Deel I van de programmabegroting bevat de programma's voor de strategische kerntaken, de beheersmatige kerntaken en de termijngelinkte taken. Deel II bevat de verplichte paragrafen en deel III de financiële begroting, waarin vanuit verschillende perspectieven een beeld wordt geschetst van de financiële positie.

In de programma's zijn de volgende rubrieken gehanteerd:

Inleiding:

In deze rubriek "wat willen we bereiken" wordt de strategische doelstelling kort beschreven en wordt ingegaan op de ontwikkelingen van buiten de organisatie, waarmee ook rekening moet worden gehouden.

Beleidskaders:

Deze rubriek "wat zijn onze beleidskaders?" kan niet los worden gezien van de volgende rubriek "wat gaan we doen?". Maatschappelijke ontwikkelingen, wijziging van wet- en regelgeving en praktische zaken kunnen aanleiding geven tot wijziging van beleid en/of nieuwe beleidsaccenten. Opname van deze rubriek beoogt het bestaande beleid niet uit het oog te verliezen. Het is een beknopte opsomming van nota's of regelgeving waarin het bestaande beleid is vastgelegd.

Beleidsaccenten:

Deze rubriek heeft als titel "Wat gaan we doen?". Er wordt een beknopt overzicht gegeven van de speerpunten die onder dit programma vallen. De speerpunten worden verder uitgewerkt in de jaarplannen.

Middelen:

Deze rubriek heeft als titel "Wat mag het kosten?". In tabelvorm wordt weergegeven de geraamde lasten en baten. Ook wordt aangegeven of hiervoor een bijdrage vanuit de reserves nodig is (saldo voor en na bestemming) en welke inwonerbijdrage. Beknopt worden de belangrijkste wijzigingen tussen de raming van het begrotingsjaar en het vorige begrotingsjaar toegelicht. Tenslotte wordt, indien van toepassing, de voor het specifieke programma opgenomen investeringen vermeld.

Indicatoren

In deze programmabegroting zijn geen meetbare indicatoren over de doelstellingen opgenomen. Dit is ook logisch, want deze zijn gekoppeld aan de projecten die in een afzonderlijk project (via projectplannen) worden opgenomen en geëvalueerd.

Deel 1

Beleidsbegroting

Programma's

Strategische agenda

Programma 1

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Het samenwerkingsverband Regio Achterhoek zet zich in voor het behoud van een economisch sterke, vitale en verbonden regio die slim inspeelt op actuele maatschappelijk-economische uitdagingen, zoals de gevolgen van de demografische ontwikkelingen. De acht aangesloten gemeenten kunnen deze uitdagingen veelal niet 'ieder voor zich' aangaan. Een krachtige en vruchtbare bestuurlijke samenwerking in de Achterhoek is daarom gewenst. Daartoe voert Regio Achterhoek een Strategische Agenda met regionale opgaven uit. Ze vervult hierbij een coördinerende en faciliterende rol. Veelal is ze de 'smeerolie' tussen verschillende partijen en overleggen die zorgt voor tijdige informatieoverdracht en die belangrijke verbindingen tot stand brengt.

Belangenbehartiging

Om bovenstaand doel te bereiken zijn forse investeringen en experimenteerruimte nodig in de wet- en regelgeving. Regio Achterhoek is met het oog daarop belangenbehartiger voor de gemeenten bij externe partners als provincie, Rijk en Europa. Ze is er van overtuigd dat omgekeerd een sterke Achterhoek die partners veel heeft te bieden: als gebied met actieve, hardwerkende en toekomstgerichte inwoners, die samenwerking en technische sociale innovatie in hun genen hebben; als gebied waar uitstekende opleidingsmogelijkheden in de techniek voorhanden zijn en waar het bovendien prettig en 'groen' wonen is.

Samenwerking 'over de grens'

Regio Achterhoek is ervan overtuigd dat samenwerking over de grenzen heen, onder andere met buurland Duitsland en Twente van groot belang is voor het versterken van de regionale economie en daarmee van de leefbaarheid van de Achterhoek. Dit geldt voor zowel de korte als de langere termijn.

Samenwerking tussen de gemeenten in de Achterhoek

Regio Achterhoek versterkt de samenwerking tussen de gemeentebesturen onderling. Die samenwerking is hard nodig in tijden van demografische krimp, waarbij voorzieningen op een slimme manier gespreid dienen te worden en waarbij 'niet alles meer kan in elke gemeente'. Ook wil ze dat de gemeenteraden een volwaardige positie hebben bij besluitvorming over de aanpak van regionale opgaven, zodat zij hun invloed effectief kunnen aanwenden.

Deelname aan Achterhoek 2020

De Achterhoek kent sinds 2009 een samenwerking tussen overheid, ondernemingen en maatschappelijke organisaties. Samen hebben deze 'drie O's' een Uitvoeringsagenda Achterhoek 2020 opgesteld met gemeentegrensoverstijgende projecten op het gebied van Werken, Wonen en Bereikbaarheid. Regio Achterhoek zorgt ervoor dat de inbreng vanuit de gemeenten afgestemd en adequaat is.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Begin 2015 heeft het Algemeen Bestuur de nieuwe opdracht aan de Regio vastgesteld. Daarbij is afgesproken om 2015 te gebruiken om afspraken te maken over de doorontwikkeling van de regionale samenwerking. Doelen daarbij zijn: een inhoudelijk scherpe samenwerkingsagenda, betrokken gemeenteraden en een duidelijke organisatiestructuur. In februari is afgesproken om een strategische focus uit te werken waarbij moet worden ingezet op doorontwikkeling van de kracht van de innovatieve industrie en de kansen die "Smart Economy" biedt.

De gemeente Montferland beraadt zich in 2015 over haar deelname aan de gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek. Dit kan betekenen dat zij -op termijn- uit de samenwerking stapt. Daarnaast komt er in 2015 een advies van het adviesteam "sterk bestuur Gelderland". Dit adviesteam

heeft in opdracht van de provincie Gelderland en VNG Gelderland onderzoek gedaan naar de bestuurlijke samenwerking in Gelderland waaronder de Achterhoek. Dit advies kan invloed hebben op de samenwerking binnen de Regio Achterhoek.

Wat zijn onze beleidskaders?

Beleidskaders	Datum	Orgaan
Subsidieverordening	22 oktober 2008	algemeen bestuur
Organisatieverordening	22 oktober 2008	algemeen bestuur
Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek	28 oktober 2011	algemeen bestuur
22 ste wijziging	22 april 2015	algemeen bestuur
Convenant Achterhoek 2020	30 november 2011	3 O samenwerking
Regiocontract 2012-2015	25 april 2012	algemeen bestuur
Uitvoeringsagenda Achterhoek2020	2 juli 2014	3 O samenwerking
Strategische Agenda Regio Achterhoek / nieuwe opdracht	28 januari 2015	algemeen bestuur

Wat gaan we doen?

Om bovengenoemde doelen te bereiken, voert de Regio meerdere taken uit. De Achterhoek Agenda 2020 met de drie hoofdopgaven Werken, Wonen en Bereikbaarheid is daarbij leidend.

Belangenbehartiging en benutten externe betrekkingen

Lobby

De belangenbehartiging van de Achterhoek bij provincie, Rijk en Europa richt zich op het aangaan van samenwerking met mede overheden en daarmee op (financiële) ondersteuning van Achterhoekse projecten/speerpunten en op gunstige regelgeving. Eind 2014 is hiermee bereikt dat het Rijk heeft erkend dat de Achterhoek de status van krimpregio verdient; deze aanwijzing geeft meer mogelijkheden om te experimenteren met regelgeving. Samen met het Rijk wordt hiervoor in 2015 een samenwerkingsagenda opgesteld. Daartoe wordt onder andere gelobbyd tijdens bijeenkomsten, worden werkbezoeken georganiseerd en contacten gelegd en structureel onderhouden met Statenleden, gedeputeerden, Kamerleden, staatssecretarissen en ministers. Ook het bijwonen van of inspreken tijdens vergaderingen van bewindslieden in Arnhem en Den Haag behoort tot de lobbyactiviteiten. Om de lobby in goede banen te leiden en met één gezicht naar buiten te treden, stelt Regio Achterhoek jaarlijks een lobbyagenda met bijbehorende kalender op. Terugkerende lobbymomenten zijn het jaarlijkse Achterhoeks Lentediner in Den Haag, deelname aan de jaarlijkse Open Days voor Regions en Cities in Brussel en het Achterhoeks Statenledendebat dat elke vier jaar plaatsvindt.

In 2016 zal volop ingezet worden op de uitvoering van de samenwerkingsagenda "Krimp" met het Rijk. Doel is dat de Achterhoek voldoende steun en mogelijkheden krijgt om goed te anticiperen op de demografische ontwikkelingen. Daarnaast vraagt de Lobby rondom de beleidseffecten op grensregio's de volle aandacht. In 2015 wordt hiervoor een economische agenda voor de grensregio's door het ministerie van EZ opgesteld. Belangrijk voor de Achterhoek is dat er een grenstoets komt op beleidsmaatregelen en dat regels die werken over de grens bemoeilijken worden geslecht. Tot slot richt de lobby richting de provincie zich op een actieve participatie van de provincie in het 'krimpdossier' en het doorzetten van het Regiobeleid (regiocontract).

Subsidies

Regio Achterhoek speelt een belangrijke rol bij het verzorgen van subsidieaanvragen in het kader van Europese programma's als INTERREG en LEADER. Ook coördineert ze diverse projecten die vanuit deze fondsen cofinanciering ontvangen.

In 2016 zal vanuit de Regio de Leadercoördinator/secretaris van de Lokale Actie groep worden gefaciliteerd. Dit betekent een belangrijke opgave om de Leaderdoelstellingen te bereiken en daarmee een financiële impuls aan de Achterhoek te geven. Actieve participatie van de Regio in de Euregio moet leiden tot het indienen van nieuwe interregprojecten vanuit de Achterhoek en deelname aan

bestaande (Kader)projecten. De taak van de Regio is om stakeholders te verbinden met de Euregioprojecten.

Het Regiocontract 2012-2015 tussen provincie en Regio Achterhoek is een omvangrijk programma waarin diverse ambities zijn opgenomen die Regio Achterhoek met financiële ondersteuning van de provincie wil bereiken. De Regio is hiervoor beheer- en betaalautoriteit.

In 2016 hopen we een nieuw Regiocontract met de provincie te kunnen sluiten. De Regio Achterhoek vervult hierbij een coördinerende rol en is contractpartner voor de provincie.

Grensoverschrijdende samenwerking

Regio Achterhoek organiseert ontmoetingen en samenwerkingsprojecten met buurregio's in Nederland en Duitsland. In 2014 is met Regio Twente onder meer afgesproken om samen op te trekken bij het opstellen van de economische agenda voor grensregio's en interregprojecten.

Samenwerking met Duitsland en het creëren van één grensoverschrijdende arbeidsmarkt door het wegnemen van de grensbarrières kan een substantiële impuls geven aan de economische ontwikkeling van de Achterhoek. Via grote Europese subsidieprogramma's zoals INTERREG financiert de Regio samen met vele partners projecten die in Euregioonaal verband worden opgepakt. In 2015 wordt samen met Kreis Borken een actieprogramma opgesteld met concrete projecten op het gebied van de arbeidsmarkt. In 2016 gaan we het actieprogramma met Kreis Borken uitvoeren. Samen met de Euregio en Twente wordt invulling gegeven aan de projecten binnen Interreg V. Voorbeelden hiervan zijn de projecten "unlock", people to people projecten en het innovatieprogramma I pro.

Regiomarketing

De Achterhoek is een sterk merk, maar heeft behoefte aan een betere profilering. Dit is van belang om zowel inwoners als bezoekers, bedrijven en net-afgestudeerden aan de Achterhoek te binden. De Achterhoek heeft Gelderland/Nederland/Europa veel te bieden. De Achterhoek kenmerkt zich door een hoogwaardige en innovatieve economie die toekomstgericht is en lange termijn doelen stelt. De Achterhoek wil een economisch nog krachtiger gebied worden door in te zetten op de kansen die "smart economy" biedt en dit principe in zoveel mogelijk Achterhoekse sectoren door voeren. Om deze economisch sterke regio te blijven en nog sterker te worden wil Achterhoek dé "Smart Regio" van Nederland zijn.

Ondernemers en onderwijs hebben in 2015 op initiatief van Regio Achterhoek het concept Smart Industry omarmd en hiervoor een agenda met projecten opgesteld. Dit is in 2015 door de gemeenten onderschreven en vertaald in een strategische focus.

In 2016 wordt samen met onze partners het profiel van de Achterhoek als 'Smart Regio' stevig uitgedragen.

Intergemeentelijke afstemming en betrekken gemeenteraden

Om de bestuurlijke samenwerking in de Achterhoek te versterken, organiseert Regio Achterhoek onder andere ontmoetingen en bijeenkomsten voor college- en raadsleden. Die kunnen zowel een zakelijk als een meer persoonlijk karakter hebben. Dit in de overtuiging dat samenwerken begint bij de basis, het individu. Zowel college- als raadsleden leren elkaar op deze manier beter kennen.

Ook zet Regio Achterhoek zich in voor het transparant laten plaatsvinden van regionale besluitvormingsprocessen. In 2015 is een traject gestart waarbij in nauw contact met raadsleden verschillende nieuwe werk- en overlegvormen worden aangeboden en getest op hun effectiviteit. Daarnaast ondersteunt de Regio zes intergemeentelijke portefeuillehoudersoverleggen en de Tafel van Groenlo. Daardoor is ze in staat 'dwarsverbanden' tussen beleidsinhoudelijke onderwerpen en tussen projecten aan te brengen, te signaleren en te agenderen.

In 2016 zetten we op basis van de ervaringen in 2015 verder in op het regionaal betrekken van de raden en het verstevigen van de bestuurlijke samenwerking.

Organiseren inbreng in 30 samenwerking

De Achterhoek Agenda 2020 (Uitvoeringsagenda) is een door vele maatschappelijke partners (bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en overheden) gedragen agenda die het antwoord vormt op de grote uitdagingen waarmee de Achterhoek zich geconfronteerd ziet door de gevolgen van de demografische ontwikkelingen: leegstand van maatschappelijk vastgoed, een teruglopend aanbod van voorzieningen, een sterk stijgende zorgvraag en krapte in bepaalde sectoren van de arbeidsmarkt. De Uitvoeringsagenda, die in juli 2014 mede namens de gemeenten werd ondertekend, bevat een

strategie en projecten om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden en 'oude' structuren om te buigen naar nieuwe maatschappelijke concepten.

Ook in 2016 vertegenwoordigt de Regio in deze samenwerking de acht gemeenten en verzorgt het procesmanagement en de communicatie voor Achterhoek2020. Bovendien ondersteunt ze door bovengenoemde taken op het gebied van lobby, subsidies, grensoverschrijdende samenwerking en regiomarketing indirect ook de doelen van Achterhoek2020.

Verbindingen leggen voor projecten

De Regio voert zelf weinig tot geen projecten uit, afgesproken is dat gemeenten hiervoor als eerste aan zet zijn, maar is in voorkomende gevallen wel initiator van projecten of levert – op verzoek van bijvoorbeeld het portefeuillehoudersoverleg- ondersteuning. Projecten die in 2016 door de Regio worden uitgevoerd/ondersteund zijn:

Grensoverschrijdend : Dag van de buurtaal, Interreg projecten, actieprogramma Kreis Borken
 Jongeren : Achterhoek 2020 jong, Ervaar je baan
 Overig : Regiobarometer, Leader, profilering Achterhoek als 'Smart Regio'

Wat mag het kosten?

Programma 1: Strategische agenda	R 2014	B 2015 gewijzigd	B 2016
10.1 Bestuursorganen	21.000	17.000	17.000
10.2 Bestuursapparaat	149.000	170.000	168.000
90.1 Intergemeentelijke afstemming	702.000	436.000	354.000
90.2 Belangbehartiging en benutten externe betrekkingen	618.000	746.000	708.000
90.3 Doorbetalingen derden	105.000	105.000	86.000
90.4 Verbindingen leggen voor projecten	184.000	87.000	89.000
90.5 Organiseren inbreng in 30 samenwerking	40.000	123.000	123.000
Lasten	1.819.000	1.684.000	1.545.000
10.1 Bestuursorganen	3.000	-	-
10.2 Bestuursapparaat	109.000	114.000	114.000
90.1 Intergemeentelijke afstemming	60.000	100.000	-
90.2 Belangbehartiging en benutten externe betrekkingen	28.000	50.000	-
90.3 Doorbetalingen derden	12.000	-	-
90.4 Verbindingen leggen voor projecten	178.000	-	-
90.5 Organiseren inbreng in 30 samenwerking	40.000	-	-
Baten derden (exclusief bijdrage gemeenten)	430.000	264.000	114.000
10.1 Bestuursorganen	16.000	17.000	17.000
10.2 Bestuursapparaat	40.000	51.000	49.000
90.1 Intergemeentelijke afstemming	642.000	336.000	354.000
90.2 Belangbehartiging en benutten externe betrekkingen	576.000	657.000	669.000
90.3 Doorbetalingen derden	105.000	105.000	86.000
90.4 Verbindingen leggen voor projecten	7.000	87.000	89.000
90.5 Organiseren inbreng in 30 samenwerking	-	123.000	123.000
Bijdrage gemeenten	1.386.000	1.376.000	1.387.000
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-3.000	-44.000	-44.000
Onttrekkingen reserves	15.000	44.000	44.000
Toevoegingen reserves	-12.000	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

Programma 1: Inwonerbijdrage	R 2014	B 2015 gewijzigd	B 2016
10.1 Bestuursorganen	0,06	0,06	0,06
10.2 Bestuursapparaat	0,13	0,17	0,16
90.1 Intergemeentelijke afstemming	2,15	1,13	1,19
90.2 Belangbehartiging en benutten externe betrekkingen	1,93	2,21	2,25
90.3 Doorbetalingen (lidmaatschap euregio)	0,35	0,35	0,29
90.4 Verbindingen leggen voor projecten	0,02	0,29	0,30
90.5 Organiseren inbreng in 30 samenwerking	-	0,41	0,41
Totaal inwonerbijdrage	4,64	4,62	4,66

Toelichting

De mutatie reserve (€44.000) betreft een onttrekking aan de projectenreserve. Het saldo van de projectenreserve wordt ingezet als (gedeeltelijke) dekking voor werkzaamheden voor belangenbehartiging en benutten externe betrekkingen (lobby, subsidies en externe betrekkingen) alsmede voor het organiseren van raads- en collegebijeenkomsten.

De stijging van de inwonerbijdrage bedraagt € 0,04. De stijging is als volgt te specificeren:

- een stijging voor autonome loonkosten (loonindex 1,6% en periodieken) € 0,09
- een stijging als gevolg van een daling van het aantal inwoners € 0,01
- een daling van de bijdrage lidmaatschap aan de Euregio - € 0,06

Met de door de gemeenten aan de Regio Achterhoek opgelegde bezuinigingstaakstelling van 10% in 2012 heeft de Regio de Euregio in 2011 eveneens verzocht een bezuiniging in haar bijdrage te realiseren. De Regio heeft vanaf 2012 over de totale inwonerbijdrage een bezuiniging van 10% gerealiseerd, maar dit steeds niet kunnen verhalen op de Euregio. Vanaf 2016 wordt de bezuiniging bij de Euregio gerealiseerd en kan de Regio dit binnen de eigen begroting vereffenen.

Mogelijk wordt de lidmaatschapsbijdrage aan de Euregio vanaf 2016 rechtstreeks betaald door de gemeenten (nav nieuwe regeling Euregio). Indien dit definitief is wordt dit verwerkt in een begrotingswijziging.

Overige beheersmatige kerntaken

Programma 2

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen de beheersmatige kerntaken nazorg regionale stortplaatsen, die op grond van wettelijke bepalingen bij de Regio berusten, en de financiële belangen van de gemeenten bij deze taak effectief en efficiënt behartigen en uitvoeren.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Naar aanleiding van het Koerstraject zijn de taken als beheersmatige kerntaken aangemerkt, waarbij grote financiële belangen spelen. In geval van de nazorg stortplaatsen gaat het om de noodzakelijke vorming van een adequate voorziening voor de eeuwigdurende nazorg van de drie regionale stortplaatsen.

Wat zijn onze beleidskaders?

Beleidskaders

Nazorgregeling Wet Milieubeheer (Leemtewet)

Wat gaan we doen?

Werkzaamheden

1. Reguliere nazorg
2. Overdracht nazorgtaak naar Provincie

Ad 1. Reguliere nazorg

Regio Achterhoek voert de jaarlijkse werkzaamheden voor drie stortplaatsen uit, gebaseerd op beschikbare nazorgplannen en uitkomsten van visuele inspecties (toezicht). Dit gebeurt sinds 2004 voor stortplaats 'De Langenberg', sinds 2007 voor stortplaats WAL(D) en sinds 2009 voor stortplaats 't Bellegoor. De nazorgplicht voor stortplaats "De Langenberg" ligt tot 2019 bij de Regio Achterhoek. Daarna neemt de provincie de eeuwigdurende nazorg over. In haar vergadering van 26 september 2012 heeft het dagelijks bestuur de intentie uitgesproken de stortplaatsen vervroegd onder te brengen bij de Provincie. De onderhandelingen hierover zijn gestart en worden naar verwachting per 1 januari 2016 bestuurlijk afgerond. Op dat moment zal de begroting worden aangepast door middel van een begrotingswijziging.

Ad 2. Overdracht nazorgtaak naar Provincie

Door een gewijzigde taakinvoering bij de Regio Achterhoek heeft het dagelijks bestuur in zijn vergadering van 26 september 2012 de intentie uitgesproken alle drie stortplaatsen vervroegd onder te brengen bij de provincie. Het overdrachtsproces met de provincie is in gang gezet. Het doel is formele overdracht per 1 januari 2016 van De Langenberg, WAL(d) en 't Bellegoor. In maandelijkse werkgroepvergaderingen, waar ook vertegenwoordigers van de provincie en de gemeenten Berkelland en Winterswijk aan deelnemen, wordt methodisch toegewerkt naar actuele nazorgplannen met het daarop gestoelde doelvermogen. De stortplaatsen moeten in overeenstemming met de vigerende milieuvergunningen worden overgedragen. De juridische overdracht behelst de taken en verantwoordelijkheden, inclusief het juridisch bereikbaar houden van de voorzieningen.

Wat mag het kosten?

Programma 2: Overige beheersmatige kerntaken	R 2014	B 2015 gewijzigd	B 2016
70.1 Nazorg stortplaats Langenberg	340.000	240.000	232.000
70.2 Nazorg stortplaats Bellegoor	66.000	50.000	53.000
70.3 Nazorg stortplaats Wald	224.000	124.000	129.000
Lasten	630.000	414.000	414.000
70.1 Nazorg stortplaats Langenberg	340.000	240.000	232.000
70.2 Nazorg stortplaats Bellegoor	66.000	50.000	53.000
70.3 Nazorg stortplaats Wald	224.000	124.000	129.000
Baten derden (exclusief bijdrage gemeenten)	630.000	414.000	414.000
70.1 Nazorg stortplaats Langenberg	0	0	0
70.2 Nazorg stortplaats Bellegoor	0	0	0
70.3 Nazorg stortplaats Wald	0	0	0
Bijdrage gemeenten	0	0	0
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0
Toevoegingen reserves	0	0	0
Gerealliseerd resultaat	0	0	0

Toelichting

Naar verwachting worden de bestuurlijke onderhandelingen voor de overdracht van de stortplaatsen naar de Provincie per 1 januari 2016 afgerond. Op dat moment zal de begroting worden aangepast door middel van een begrotingswijziging.

De kosten voor nazorg worden onttrokken aan de voorziening nazorg. De onttrekkingen voor 2016 zijn als volgt te specificeren:

- Stortplaats de Langenberg	€ 219.000
- Stortplaats 't Bellegoor	€ 53.000
- Stortplaats Wal(d)	€ <u>129.000</u>
- Totaal	€ 401.000

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de staat van reserves en voorzieningen.

Termijnggebonden taken

Programma 3

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen de taken, waarvoor veelal financiële en/of personele verplichtingen zijn aangegaan met derden, op een effectieve wijze afwikkelen tot de datum van de afloop van de contracten.

Bestuurlijke ontwikkelingen

Tijdens het Koerstraject is naar voren gekomen dat er een aantal taken bij de Regio worden uitgevoerd, die buiten de programma's van de Strategische Agenda vallen, maar waarvoor wel contractuele verplichtingen bestaan. Zodra een contractuele verplichting op grond van de termijn ten einde komt, vervalt de taak (termijnggebonden taak). De gemeenten moeten op dat moment individueel besluiten over de invulling van het taakveld, waarvoor de contractuele verplichting door de Regio was aangegaan.

Wat zijn onze beleidskaders?

Beleidskaders	Jaar
Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS)	1993

Wat gaan we doen?

Werkzaamheden
Besluit Woninggebonden Subsidies (BWS)

Besluit woninggebonden subsidies (BWS)

Het BWS is een subsidieregeling van het Rijk, waarin geldelijke steun is geregeld voor het bouwen van woningen, woonwagens en standplaatsen en ingrijpende voorzieningen aan woningen. De Regio is budgethouder voor de Achterhoekse gemeenten en ontvangt de BWS-gelden van het Rijk. Het Rijk heeft deze subsidieregeling in september 2009 afgekocht. De Regio draagt zorg voor de doorbetaling van BWS-gelden aan belanghebbenden. De werkzaamheden bestaan uit de jaarlijkse administratie en beoordeling en verwerking van de inkomensvoetsen. De formele eindtermijn van de regeling is 2020. Op basis van de nog lopende subsidieverplichtingen is de verwachte eindtermijn 2017.

Wat mag het kosten?

Programma 3: Termijnggebonden taken	R 2014	B 2015 gewijzigd	B 2016
80.1 Termijnggebonden taken	251.000	31.000	32.000
Lasten	251.000	31.000	32.000
80.1 Termijnggebonden taken	237.000	0	0
Baten derden (exclusief bijdrage gemeenten)	237.000	0	0

80.1 Termijngebonden taken	0	0	0
Bijdrage gemeenten	0	0	0
Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-14.000	-31.000	-32.000
Onttrekkingen reserves	16.000	31.000	32.000
Toevoegingen reserves	-2.000	0	0
Gerealiseerd resultaat	0	0	0

Toelichting

De mutatie reserve (€ 32.000) betreft een onttrekking aan de reserve BWS renteresultaat vanwege loonkosten van de BWS-medewerker welke tot het einde van de regeling (in 2017) uit de reserve worden betaald (AB 30 juni 2010).

Overige uitgaven en inkomsten

Programma 4

Wat willen we bereiken?

Strategische doelstelling

Wij willen begrotingsevenwicht binnen de bij andere programma's nagestreefde doelstellingen en met een minimale bijdrage van de gemeenten een maximaal resultaat behalen. De kosten en opbrengsten moeten elkaar, gezien de beperkte financiële armslag, zoveel mogelijk in evenwicht houden.

Wat zijn onze kaders?

Beleidskaders	Datum	Orgaan
Financiële verordening 2007 Regio Achterhoek	18 december 2006	algemeen bestuur
Controleverordening 2007 Regio Achterhoek	18 december 2006	algemeen bestuur
Regeling inkoop en aanbesteding	11 oktober 2010	dagelijks bestuur
Treasurystatuut	14 december 2011	algemeen bestuur
Regiocontract 2012-2015	25 april 2012	algemeen bestuur
Begroting 2015 en meerjarenraming 2015 – 2018	9 juli 2014	algemeen bestuur

Wat gaan we doen?

Werkzaamheden
1. Incidentele financiering
2. Algemeen financieel beleid
3. Treasury

Ad 1. Incidentele financiering

Gedurende een begrotingsjaar kunnen zich onverwachte projecten en uitgaven voordoen. Getracht wordt met passende incidentele maatregelen een zo groot mogelijk begrotingsevenwicht te realiseren met een minimale belasting van de gemeentelijke financiën.

Ad 2. Algemeen financieel beleid

In dit kader vraagt het voldoen aan wettelijke kaders en daarop betrekking hebbende verordeningen continu de aandacht. De verbetering van de beleidscyclus (planning & control) en de inpassing daarvan in de gemeentelijke beleidscyclus vereist veel samenwerking met de gemeenten. We richten onze aandacht daarom continu op de ontwikkeling van adequate bedrijfsvoering (controle op de naleving en relevantie van geldende regelgeving, administratieve organisatie, interne controle, verantwoording en rechtmatigheid van de regio-uitgaven) en de legitimatie van de gemeenteraden op de geëigende momenten in een jaar.

Ad 3. Treasury

De nazorgplicht voor stortplaats "De Langenberg" ligt tot 2019 bij de Regio Achterhoek. Door een gewijzigde taakinvoering bij de Regio Achterhoek wordt ingezet op vervroegde taakoverdracht (1 januari 2016) van de nazorg van de drie regionale stortplaatsen (Langenberg, Bellegoor en WALD) aan de provincie Gelderland. Zodra de nazorgelden worden overgedragen naar de Provincie zal de Regio de bestaande activa (met name personeelshypotheek) volledig moeten financieren met geldleningen. De herfinanciering zal medio 2015/begin 2016 een belangrijk aandachtspunt vormen.

Wat mag het kosten?

Programma 4: Overige uitgaven en inkomsten	R 2014	B 2015 gewijzigd	B 2016
10.3 Onvoorzien	15.000	10.000	10.000
130.1 Renteresultaat	243.000	761.000	271.000
Bedrijfsvoering	641.000	480.000	476.000
Lasten	899.000	1.251.000	757.000

10.3 Onvoorzien	5.000	-	-
130.1 Renteresultaat	233.000	761.000	279.000
Bedrijfsvoering	673.000	480.000	476.000
Baten derden (exclusief bijdrage gemeenten)	911.000	1.241.000	755.000

10.3 Onvoorzien	10.000	10.000	10.000
130.1 Renteresultaat	-2.000	-	-
Bedrijfsvoering	-32.000	-	-
Bijdrage gemeenten	-24.000	10.000	10.000

Gerealiseerd totaal van saldo baten en lasten	-12.000	-	8.000
Onttrekkingen reserves	12.000	8.000	2.000
Toevoegingen reserves	-	-8.000	-10.000
Gerealiseerd resultaat	0	0	

Programma 4: Inwonerbijdrage	R 2014	B 2015 gewijzigd	B 2016
10.3 Onvoorzien	0,03	0,03	0,03
130.1 Renteresultaat	-0,01	-	-
Bedrijfsvoering	-0,11	-	-
Totaal inwonerbijdrage	-0,09	0,03	0,03

Toelichting

De mutatie reserve (€ 8.000) betreft een toevoeging rente aan de algemene reserve van € 10.000 vermindert met een onttrekking van € 2.000 aan reserve BWS renteresultaat voor een uitbetaling van rente aan belanghebbenden.

De inwonerbijdrage betreft een budget van € 10.000 (€ 0,03) voor incidenteel onvoorzien.

De kosten voor bedrijfsvoering betreffen de kosten voor leiding en ondersteuning en huisvesting. Voor een nadere toelichting wordt u verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Deel 2

Paragrafen

1. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen om (incidentele) financiële tegenvallers te kunnen opvangen om taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de beschikbare middelen om niet begrote kosten te dekken) en de risico's (waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten). Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de Regio.

1.1 Beleid

In de nota "reserves en voorzieningen" van 25 april 2012 zijn kaders gegeven hoe met het vermogen van de Regio kan en mag worden omgegaan. Door het algemeen bestuur is bepaald dat het maximaal te reserveren bedrag voor weerstandsvermogen wordt vastgesteld op een vast bedrag dat in de buurt ligt van 10% van de begrote omzet, ofwel € 400.000 (AB 25 april 2012). Jaarlijks wordt bij het vaststellen van de begroting een eventueel surplus van de algemene reserve bepaald. Dit surplus wordt bepaald op basis van het laatste jaar van het meerjarenbeeld rekening houdend met de effecten van reeds genomen besluiten (AB 25 april 2012).

1.2 Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve vermeerderd met stille reserves en met onvoorzien posten.

	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Per 31 december</i>					
- Vrij besteedbaar deel alg. reserve	411.000	421.000	421.000	421.000	421.000
- Stille reserves	memorie	memorie	memorie	memorie	memorie
- onvoorzien	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Weerstandscapaciteit	421.000	431.000	431.000	431.000	431.000

1.3 Risico's

De relevante risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere wijze zijn te ondervangen. Reguliere risico's (doen zich regelmatig voor en zijn veelal vrij goed meetbaar) maken geen deel uit van de risico's in deze paragraaf. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

De risico's kunnen worden ingedeeld in:

1. risico's voortvloeiend uit het eigen beleid;
2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. risico's voortvloeiend uit het doen / nalaten van derden en
4. risico's voortvloeiend uit niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen

1.3.1 Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid

Memorieramingen en voorlopige ramingen

In de programma's hebben de memorieposten betrekking op kosten van vacature-invulling, reïntegratietrajecten of onvoorzien kosten. De functie van de memorieramingen is aan te geven dat er een mogelijkheid in zit dat er een bijdrage moet worden verleend of kosten moeten worden gemaakt, maar dat de omvang daarvan op nog geen enkele wijze valt in te schatten.

Inzet van egalisatievoorzieningen of – reserves

Om een egalisatie aan te brengen in de lastenontwikkeling van ondersteunende werkzaamheden om daarmee financiële rust in de exploitatie aan te brengen, kan een egalisatiereserve ingezet worden. Momenteel kent de Regio alleen een egalisatievoorziening voor intern onderhoud van het gebouw. Hieraan ligt een onderhoudsplan ten grondslag dat jaarlijks wordt geactualiseerd.

Beheer stortplaatsen

In 2009 zijn de kosten en opbrengsten in het kader van de nazorg geactualiseerd (nazorgplannen) en is de voorziening hiervoor op peil gebracht. Afwijkingen ten opzichte van gehanteerde uitgangspunten

(o.a. rente%, afschrijvingstermijnen en tarieven) kunnen zowel voordelige als nadelige financiële gevolgen hebben. Bij nadelige financiële gevolgen zullen de deelnemende gemeenten worden aangesproken.

1.3.2 Risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid

Projectsubsidies

Van de Provincie Gelderland, ministerie van BZK en Euregio worden voor diverse projecten subsidies ontvangen. Op grond van de evaluatie van een project kan sprake zijn van een terugbetaling van een ontvangen voorschot. Tekorten als gevolg van bijgestelde subsidiebeschikkingen, blijven voor risico en rekening van de deelnemende gemeenten.

1.3.3 Risico's voortvloeiend uit het doen / nalaten van derden

Schadeclaims onrechtmatige overheidsdaad en productverantwoordelijkheid

De Regio wordt soms geconfronteerd met schadeclaims. Naar aanleiding van een brand bij Moram in 's-Heerenberg is een claim neergelegd bij de Regio (Regionale Brandweer). Het dagelijks bestuur heeft op 24 maart 2004 besloten dat dit aspect buiten de opschaling van de brandweertaak bleef en voor rekening van de Regio is. Na een jarenlange onzekerheid over de financiële uitkomsten is in 2013 een maximale claim toegewezen die binnen de verzekeringspolis past. Definitieve afhandeling van de procedure dient nog wel plaats te vinden.

1.3.4 Risico's voortvloeiend uit niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen

Inflatieontwikkeling loon- en prijsstijging

Wanneer CAO-onderhandelingen of het algemene prijspeil hogere (of lagere) ontwikkelingen geeft, kan dit doorwerken in lopende contracten en subsidierelaties. Mocht de loonontwikkeling van de ambtenarensalarissen anders uitvallen, zal één en ander doorwerken in het jaarresultaat.

Hypotheekverstrekking aan personeelsleden

De mogelijkheid van hypotheekverstrekking is wettelijk verboden vanaf 2009. De voorziening nazorg stortplaatsen maakt het voor de Regio mogelijk om eigen investeringen intern te financieren. Wanneer de voorziening wordt aangesproken voor uitgaven, dan wel wordt overgedragen aan de Provincie kan, afhankelijk van de rente op de kapitaalmarkt, een nadeel ontstaan.

De restschuld van de hypotheek afgezet tegen de taxatiewaarde van de woningen bij aankoop bedraagt 52%. Ruim 80% van de restschuld betreft woningen aangekocht voor 2004. De restschuld is lager dan een eventuele executiewaarde van 75% bij gedwongen verkoop en hiermee is het bedrijfsrisico nihil. Waardestijgingen van de woningen vanaf het moment van aankoop zijn buiten beschouwing gelaten.

Secundaire arbeidsvoorwaarden

Op grond van het cafetariamodel kan het personeel verlofdagen kopen of verkopen. Dit heeft financiële consequenties dan wel gevolgen voor het aantal beschikbare uren. De financiële gevolgen komen jaarlijks ten laste van het jaarresultaat, omdat vooraf nauwelijks een inschatting gemaakt kan worden van deze financiële gevolgen. Deze kunnen jaarlijks behoorlijk fluctueren.

1.4 Conclusie weerstandsvermogen

Het geformuleerde plafond voor het weerstandsvermogen is vastgesteld op € 400.000. Het begrote vrij besteedbare deel van de algemene reserve per 31 december 2019 bedraagt € 421.000. De begrote weerstandscapaciteit per 31 december 2019 bedraagt € 431.000. De Regio heeft geen risicodossiers meer die niet onder de normale bedrijfsrisico's vallen.

Voorgesteld wordt het surplus boven de algemene reserve per 31 december 2019 ad € 21.000 toe te voegen aan de voorziening wachtgelden. Bij voortzetting van de huidige wachtgeldsituatie is er op termijn een tekort in de voorziening van € 46.000. Zie voor een nadere toelichting bijlage 6 uit deel 3.

2. Paragraaf financiering

In deze paragraaf geven we inzicht in het financieringsbeleid van de Regio. In de financieringsparagraaf (ook wel treasuryparagraaf) komen achtereenvolgens aan de orde treasurybeheer en financiering.

De beleidskaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie voor de Regio zijn vastgelegd in:

- Financiële verordening Regio Achterhoek (2007)
- Treasurystatuut Regio Achterhoek (2011)
- Nota reserves en voorzieningen Regio Achterhoek (2012)

Naar verwachting worden begin 2016 de nazorgtaken voor de stortplaatsen, en de daarbij behorende doelvermogens, overgedragen aan de Provincie. Op het moment dat dit gebeurt zal de Regio financiering moeten aantrekken in verband met uitstaande personeelshypotheek (zie toelichting onder 2.2). Omdat op dit moment nog geen inschatting is te maken van de doelvermogens worden de financiële consequenties hiervan in deze paragraaf buiten beschouwing gelaten. Naar verwachting wordt medio 2015 een bestuursvoorstel voorbereid waarin de financiële consequenties van de overdracht zullen worden opgenomen.

2.1 Treasurybeheer

Het treasurybeheer is (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie, binnen de kaders van het huidige financieringsstatuut. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en hieraan verbonden risico's. Tot treasuryrisico's behoren renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Deze risico's vloeien voort uit de transacties binnen de treasuryfunctie. De wet fido en het hierop gebaseerde treasurystatuut geven de speelruimte waarbinnen de treasuryactiviteiten moeten plaatsvinden. Leningen of garanties mogen alleen uit hoofde van de publieke taak worden verstrekt. Met de komst van het Schatkistbankieren is het uitzetten van overtollige middelen bij financiële instellingen niet meer mogelijk.

2.1.1 Renterisico

Het renterisicobeheer heeft als doelstelling het beperken van de invloed van mogelijke rentewijzigingen op de financiële positie van de organisatie. De wet Fido geeft twee concrete richtlijnen (de renterisiconorm en de kasgeldlimiet) voor het beheersen van renterisico's.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het renterisico bij herfinanciering. Om dit risico te beperken, mag de jaarlijkse verplichte aflossing en renteherziening niet meer dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari bedragen (rente-risiconorm). De Regio heeft geen geldleningen lopen in 2016. Derhalve is er geen renterisico.

Kasgeldlimiet

Om de rentegevoeligheid te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt een maximum aan de omvang van de netto vlottende schuld (kort geld). De zogenaamde netto vlottende schuld mag maximaal 8,2% bedragen van het begrotingstotaal. Daarboven moet lang geld worden aangetrokken. De kasgeldlimiet voor de Regio Achterhoek bedraagt voor 2016 € 225.000 (8,2% * € 2.748.000). De Regio kent geen netto vlottende schuld en blijft daarmee binnen de limiet.

2.1.2 Krediet- en liquiditeitsrisico's

Vanaf 10 december 2013 is het Schatkistbankieren ingevoerd en worden alle overtollige middelen aangehouden in de schatkist. Gelden tegen gunstige rentetarieven uitzetten op spaarrekeningen of deposito's bij andere instellingen is met de invoering van Schatkistbankieren niet meer toegestaan.

2.2 Financiering

De aanwezig activa worden eerst met eigen vermogen (algemene en bestemmingsreserves) en vervolgens met vreemd vermogen (voorzieningen en langlopende schulden) gefinancierd.

De maximale omvang van de aan te trekken geldleningen is bepaald op € 6 miljoen, wat is gebaseerd op het totaal van uitstaande hypotheek (bestuursbesluit van 11 november 2002). De in dit kader afgesloten langlopende geldlening van € 3 miljoen ter dekking van renterisico's van uitstaande personeelshypotheek is volledig afgelost in 2015. De aantrekking van geldleningen is gerelateerd aan de uitstaande personeelshypotheek, omdat de personeelshypotheek niet direct contant kunnen worden gemaakt op het moment dat gelden voor de nazorg stortplaatsen nodig zijn. De financiering geschiedt namelijk nu nog met eigen voorzieningen voor nazorg en calamiteiten stortplaatsen (interne financiering). Er worden alleen vaste geldleningen afgesloten met een rentepercentage van minder dan 4% omdat dit het gemiddelde rentepercentage van de personeelshypotheek is.

In navolgende tabel wordt het jaarlijkse financieringstekort c.q. -overschot op de bestaande vaste activa en passiva geschetst.

Stand 1/1 (x € 1.000)	1-1-2016	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020
Investerings (bestaand)	48	38	28	18	8
Ambtenarenhypotheek	5.450	5.400	5.350	5.300	5.250
Vervangingsinvesteringen (MJR)	5	-	-	2	39
Nieuw beleid	-	-	-	-	-
Activa (A)	5.498	5.438	5.378	5.320	5.297
Reserves	750	650	600	500	500
Voorzieningen	5.500	5.250	5.000	4.750	4.500
Geldleningen	0	0	0	0	0
Verplichtingen BWS	200	200	200	150	100
Passiva (B)	6.450	6.100	5.800	5.400	5.100
Financieringstekort (A-B)	-	-	-	-	197
Financieringsoverschot (B-A)	952	662	422	80	-
Kasgeldlimiet	225	225	225	225	225
Resterende investeringsruimte	1.177	887	647	305	28

Uit de liquiditeitsstaat blijkt voor de komende jaren dat de activa grotendeels uit ambtenarenhypotheek bestaat. Vanaf januari 2009 zijn geen nieuwe ambtenarenhypotheek meer mogelijk zijn; de bestaande hypotheek lopen wel door tot het einde van de contractduur. De substantiële middelen in de voorzieningen omvatten voornamelijk de verplichte vorming van voorzieningen voor de nazorg van de stortplaatsen "De Langenberg", "t Bellegoor" en "WALD" (zie voor nadere toelichting staat van reserves en voorzieningen).

2.3 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat de Regio bij ongewijzigde voortzetting van het (financierings-) beleid geen risico loopt, behalve wanneer de voorziening nazorg stortplaatsen gebruikt moet worden. Naar verwachting worden begin 2016 de nazorgtaken voor de stortplaatsen, en de daarbij behorende doelvermogens, overgedragen aan de Provincie. Zodra die gelden worden overgedragen naar de Provincie, is sprake van een nieuwe situatie. Dan zal de Regio de bestaande activa volledig moeten financieren met geldleningen. Omdat op dit moment nog geen inschatting is te maken van de doelvermogens worden de financiële consequenties hiervan in deze paragraaf buiten beschouwing gelaten. Naar verwachting wordt medio 2015 een bestuursvoorstel voorbereid waarin de financiële consequenties van de overdracht zullen worden opgenomen.

3. Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering omvat de onderdelen bestuursondersteuning, planning & control en administratie, personeelszaken, automatisering, secretariaat en archief.

3.1 Wat willen we bereiken

De bedrijfsvoering omvat alle faciliteiten en randvoorwaarden die benodigd zijn om de gewenste dienstverlening aan de gemeenten in de regio te realiseren. Om de dienstverlening steeds verder te kunnen verbeteren en in te spelen op de veranderingen binnen de organisatie, is de bedrijfsvoering steeds in beweging. Bij de keuzes die worden gemaakt houden we de behoefte van de gemeenten aan inzicht in en verantwoording over de financiële huishouding steeds goed voor ogen. Het belang van een rechtmatig, doelmatig en doeltreffend beleid en beheer staat voorop.

3.2 Wat doen we daarvoor

3.2.1. Bestuursondersteuning

De bestuurlijke werkzaamheden zijn vooral geënt op coördinatie bij de besluitvormingsprocessen (verzorgen van vergaderstukken voor AB en DB) en ondersteuning van het bestuur van de 30's. De voorlichting aan de bestuursorganen, waarmee de Regio een bestuurlijke relatie heeft, wordt eveneens gecoördineerd door de bestuursondersteuner.

3.2.2 Planning & control en administratie

De financiële werkzaamheden bestaan uit het opstellen en bewaken van de begroting, de jaarrekening, rapportages, interne controle, verordeningen, externe contacten, inbreng van financiële expertise bij projecten, invulling betaal- en beheerautoriteit Regiocontract en het voeren van de financiële administratie. Voor de werkwijze binnen Regio is de continue afstemming van de planning en control cyclus met de gemeentelijke beleidscycli een belangrijk item.

3.2.3 Personeelszaken

Voor de salarisadministratie en de ondersteuning voor personeelszaken is een contract afgesloten met de gemeente Doetinchem.

3.2.4 Automatisering

Voor de automatisering is een contract afgesloten met de gemeente Doetinchem voor het gebruik van netwerkfaciliteiten, ondersteuning en voor de basishardware (computer inclusief toebehoren). De kosten voor speciale software (financieel pakket, etc.) blijven voor rekening van de Regio.

3.2.5 Secretariaat

Het secretariaat verzorgt de correspondentie en agendabeheer voor het bestuur, de secretaris en de programmaonderdelen. In de huidige samenstelling is continue bezetting gerealiseerd.

3.2.6. Archief

De archiefwerkzaamheden bestaan uit het duurzaam bewaren, ontsluiten en beschikbaar stellen van archiefstukken. De digitalisering van archieven is een belangrijk aandachtspunt voor 2016. Het doel van digitalisering van archieven is enerzijds het opvangen van gebrek aan fysieke archiefruimte, anderzijds het optimaliseren van de dienstverlening aan de organisatie.

4. Verbonden partijen

De Regio heeft met heel veel partijen een relatie. Het criterium voor het opnemen van een partij in de paragraaf ligt bij de vraag of de Regio bij deze partijen een bestuurlijk én financieel belang heeft.

Nieuwe verbonden partijen of wijzigingen

Er is geen sprake van nieuwe verbonden partijen. Ook zijn er geen wijzigingen aangebracht in bestaande verbonden partijen.

Ongewijzigde verbonden partijen

Nr.	programma	naam	vestigingsplaats
1	2	Euregio	Gronau

4.1 Euregio

Euregio is een Nederlands-Duits grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen lokale en regionale overheden met als taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. De Euregio bevordert het grensoverschrijdende overleg en de coördinatie tussen publiekrechtelijke instanties, overheden en maatschappelijke groeperingen en adviseert haar leden, burgers, ondernemers, samenwerkingsverbanden en overheden over grensoverschrijdende kwesties. De EUREGIO is voor haar leden bovendien grensoverschrijdend actief om hun gezamenlijke belangen tegenover internationale, nationale en andere instanties te behartigen.

De gemeenten in de Regio Achterhoek zijn lid van de Euregio te Gronau. De gemeenten Oude IJsselstreek en Montferland zijn ook nog lid van de Euregio Rhein/Waal.

In totaal bestaat het dagelijks bestuur van de Euregio uit 10 bestuurders (exclusief voorzitter en secretaris). De Regio heeft één zetel in het dagelijks bestuur van de Euregio, welke wordt ingevuld door de portefeuillehouder grensoverschrijdende samenwerking in het dagelijks bestuur van de Regio Achterhoek. Daarnaast kent de Regio een bestuurlijke afvaardiging van 11 personen naar de Euregio-raad (te vergelijken met een algemeen bestuur). Deze afvaardiging geschiedt op basis van partijpolitiek en is een afspiegeling van de uitslag van de meest recente gemeenteraadsverkiezingen. De Euregio-raad kent in totaal 80 leden. De financiële relatie komt tot uitdrukking in de vorm van een jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage van de acht gemeenten. Naast de Nederlandse gemeentelijke bijdrage krijgt de Euregio bijdragen van de Duitse gemeenten.

De geraamde bijdrage voor 2016 bedraagt € 86.500 (€ 0,29 per inwoner).

De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd en de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij voor 2015 bedragen:

	1 januari 2015	31 december 2015
Eigen vermogen	€ 1.118.050	€ 1.067.346
Vreemd vermogen	€ 1.950.000	€ 1.500.000
Balanstotaal	€ 3.068.050	€ 2.567.346

Verwacht resultaat € -50.704

De gegevens voor 2016 zijn op dit moment nog onbekend.

Deel 3

Uiteenzetting financiële positie

1. RECAPITULATIE PER PROGRAMMA

	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
Lasten			
Strategische Agenda	1.819.000	1.684.000	1.545.000
Nazorg stortplaatsen	630.000	414.000	414.000
Termijngebonden taken	251.000	31.000	32.000
Overige uitgaven en inkomsten	899.000	1.251.000	757.000
TOTAAL LASTEN	3.599.000	3.380.000	2.748.000
Baten (exclusief bijdrage gemeenten)			
Strategische Agenda	430.000	264.000	114.000
Nazorg stortplaatsen	630.000	414.000	414.000
Termijngebonden taken	237.000	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	911.000	1.241.000	755.000
TOTAAL BATEN	2.208.000	1.919.000	1.283.000
Bijdrage gemeenten			
Strategische Agenda	1.386.000	1.376.000	1.387.000
Nazorg stortplaatsen	0	0	0
Termijngebonden taken	0	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	-24.000	10.000	10.000
TOTAAL BIJDRAGE GEMEENTEN	1.362.000	1.386.000	1.397.000
GEREALISEERD TOTAAL VAN SALDO BATEN EN LASTEN	-29.000	-75.000	-68.000
Mutatie reserves			
Strategische Agenda	3.000	44.000	44.000
Nazorg stortplaatsen	0	0	0
Termijngebonden taken	14.000	31.000	32.000
Overige uitgaven en inkomsten	12.000	0	-8.000
TOTAAL MUTATIES RESERVES	29.000	75.000	68.000
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	0

2. MEERJARENRAMING 2016-2019

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Lasten				
Strategische Agenda	1.545.000	1.501.000	1.520.000	1.539.000
Nazorg stortplaatsen	414.000	414.000	414.000	414.000
Termijngebonden taken	32.000	32.000	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	757.000	757.000	757.000	757.000
<i>Meerjarige aanpassingen autonome kosten</i>				
Salarissen en sociale lasten		16.000	16.000	16.000
Prijnsindex		3.000	3.000	3.000
TOTAAL LASTEN	2.748.000	2.723.000	2.710.000	2.729.000
Baten (exclusief bijdrage gemeenten)				
Strategische Agenda	114.000	114.000	114.000	114.000
Nazorg stortplaatsen	414.000	414.000	414.000	414.000
Termijngebonden taken	0	0	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	755.000	755.000	755.000	755.000
TOTAAL BATEN	1.283.000	1.283.000	1.283.000	1.283.000
Bijdrage gemeenten				
Strategische Agenda	1.387.000	1.387.000	1.406.000	1.425.000
Nazorg stortplaatsen	0	0	0	0
Termijngebonden taken	0	0	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	10.000	10.000	10.000	10.000
<i>Meerjarige aanpassingen autonome kosten</i>				
Gemeentelijke bijdrage		19.000	19.000	19.000
TOTAAL BIJDRAGE GEMEENTEN	1.397.000	1.416.000	1.435.000	1.454.000
GEREALISEERD TOTAAL SALDO	-68.000	-24.000	8.000	8.000
Mutatie reserves				
Strategische Agenda	44.000	0	0	0
Nazorg stortplaatsen	0	0	0	0
Termijngebonden taken	32.000	32.000	0	0
Overige uitgaven en inkomsten	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
TOTAAL MUTATIES RESERVES	68.000	24.000	-8.000	-8.000
GEREALISEERD RESULTAAT	0	0	0	0

3. Algemene financiële beschouwing programmabegroting 2016

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de exploitatiebegroting 2016 van de Regio.

3.1 Algemene financiële beschouwing

3.1.1 Uitgangspunten programmabegroting 2016

Het algemeen bestuur heeft op 28 januari 2015 ingestemd met het hanteren van de laagste index van accres of prijsindex uit de septembercirculaire 2014 als maximale stijging van de inwonerbijdrage 2016 (conform voorstel gemeenten voor gemeenschappelijke regelingen). Voor de Regiobegroting 2016 betekent dit een maximale stijging van de inwonerbijdrage van 0,75% (prijsindex).

	Prijsontwikkeling		Loonontwikkeling	
	2015	2016	2015	2016
Ramingen CPB septembercirculaire 2014:				
- prijsmutatie BBP	1,25%	0,75%		
- Overheidsconsumptie beloning werknemers			1,50%	1,60%
Begroting Regio (excl. nacalculatie)	1,25%	0,75%	1,00%	1,60%

	Accres	
	2015	2016
Accres septembercirculaire 2013	-/- 0,94%	
Accres septembercirculaire 2014	0,12%	1,85%
Stijging inwonerbijdrage begroting	-/- 0,94%	<i>Lagere prijsindex: 0,75%</i>

Het rentepercentage voor toevoeging van rente aan reserves, opgenomen in de Staat van reserves en voorzieningen, wordt voor 2016 voorlopig op 2,5% vastgesteld. Ten aanzien van het rentepercentage voor nieuwe investeringen per 1 januari 2016 wordt uitgegaan van 1,5%.

3.1.2 Bijdrage per inwoner begroting 2016

De Regiobegroting bevat de strategische kerntaken (belangenbehartiging en benutten externe betrekkingen) de doorbetalingen aan derden (Euregio), de uitvoering van beheersmatige kerntaken (stortplaatsen) en de termijngebonden (afbouw-) taken.

Op basis van de genoemde uitgangspunten bedraagt de bijdrage van de gemeenten voor 2016 € 1.397.373 (€ 4,69 per inwoner), ten opzichte van € 1.386.979 (€ 4,65 per inwoner) in 2015. Een stijging van 0,75%.

	2016	2015	verschil
Strategische kerntaken	€ 4,40	€ 4,30	€ 0,10
Doorbetalingen aan derden (Euregio)(*)	€ 0,29	€ 0,35	-€ 0,06
Totaal bijdrage per inwoner (excl projecten)	€ 4,69	€ 4,65	€ 0,04

* Mogelijk wordt de lidmaatschapsbijdrage aan de Euregio vanaf 2016 rechtstreeks betaald door de gemeenten (nav nieuwe regeling Euregio). Indien dit definitief is wordt dit verwerkt in een begrotingswijziging.

3.1.3 Projectbijdrage

De besluitvorming over de (inter)gemeentelijke deelname aan de projecten loopt via de portefeuillehoudersoverleggen, de colleges en indien nodig de raden. Projecten worden uitgevoerd in wisselende samenstelling, met een eigen financiering en organisatorische vormgeving.

3.1.4 Termijngebonden taken

Termijngebonden taken zijn contractuele verplichtingen voor taken die door de Regio worden uitgevoerd, maar die buiten de programma's van de Strategische Agenda vallen. Zodra een

contractuele verplichting afloopt, vervalt de taak (afbouwtaak). Onder de termijngebonden taken valt nu nog BWS.

Termijngebonden taken	Vastgelegd in	Eindtermijn	€ p.i.
Budget Woninggebonden Subsidies	Subsidieregeling	Formeel tot 2020 (*)	-

(*) Op basis van de nog lopende subsidieverplichtingen is de verwachte eindtermijn 2017.

3.1.5 Meerjarenbeeld en risico's

In de meerjarenraming (deel 3 paragraaf 2) zijn de meerjarige structurele aanpassingen op het gebied van salarissen en prijsindex doorgerekend. Over de meerjarenperiode 2016 – 2019 geeft de inwonerbijdrage de volgende ontwikkeling te zien:

	2016	2017	2018	2019
Autonome kostenstijging	€ 0,09	pm	pm	pm
Daling aantal inwoners	€ 0,01	pm	pm	pm
Beperking stijging ivm prijsindex	- € 0,06			
Totaal per inwoner	€ 0,04	pm	pm	pm

3.2 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves en voorzieningen

De onttrekkingen aan reserves en voorzieningen zijn als volgt:

Reserve	Progr.	Kosten	Mut.	Bedrag
Projectenreserve	1	Projecten projectenreserve	O	- 44.000
BWS Renteresultaat	4	verplichtingen BWS loonkosten	O	- 32.000
Algemene reserve	5	rentetoevoeging	T	10.000
BWS Renteresultaat	5	verplichtingen BWS rente	O	- 2.000
		totale mutatie reserves Regio	O	68.000
Voorziening	Progr.	Kosten	Mut.	Bedrag
Risico wachtgelden	1	10.2 wachtgeld	O	- 64.000
Nazorg Langenberg	7	70.1 t/m 70.3 bijdrage stortplaats	O	- 414.000
		70.1 rentetoevoeging	T	224.000
Onderhoud gebouwen	9	120.2 dotatie onderhoud	T	1.000
		120.2 onderhoudskosten	O	- 5.000
		totale mutatie voorzieningen Regio	T	258.000

* Mut. : Mutatie O = Onttrekking en Mutatie T = Toevoeging

3.3 Investerings

Voor 2016 zijn er de volgende vervangingsinvesteringen geraamd:

Omschrijving	Investering	afschr. term.	kapitaallast
Smartbord	5.000	5	1.045
Totaal	5.000		1.045

De kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen zijn al verwerkt in de begroting bestand beleid.

3.4 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten.

Incidentele baten en lasten		2016	2017	2018	2019
Strategische agenda	Lasten	94.000	-	-	-
	Baten	94.000	-	-	-
Nazorg stortplaatsen	Lasten	-	-	-	-
	Baten	-	-	-	-
Termijngebonden taken	Lasten	-	-	-	-
	Baten	-	-	-	-
Overige uitgaven en inkomsten	Lasten	-	-	-	-
	Baten	-	-	-	-

4. FORMATIEPLAN REGIO ACHTERHOEK 2016

<u>Formatie</u>	<u>Toegestane formatie per 01-02-15</u>	<u>waarvan: detach.</u>	<u>vacature</u>	<u>wachtgeld</u>	<u>Detach. van derden</u>
<u>Programma's en operaties</u>					
Secretaris	1,00				
Procesmanager	1,89				
Procesmedewerker	3,67		0,05		
Medewerker grens	1,00				
Bestuursondersteuner	0,50				
Communicatieadviseur	1,34				
Totaal programma's en operaties	9,40	0,00	0,05	0,00	0,00
<u>Leiding en ondersteuning</u>					
Financieel beheermedewerker	1,52		0,10		
Financieel beleidsmedewerker	0,75				
Mdw. doc. informatievoorziening	0,50				
Secretaresse	0,83				
Totaal leiding en ondersteuning	3,60	0,00	0,10	0,00	0,00
<u>Afbouwtaken</u>					
BWS	0,42				
Totaal afbouwtaken	0,42	0,00	0,00	0,00	0,00
<u>Stortplaatsen (beheersmatige kerntaak)</u>					
Medewerker stortplaatsen	0,50		0,50		
Totaal stortplaatsen	0,50	0,00	0,50	0,00	0,00
Totaal in dienst:	13,92	0,00	0,65	0,00	0,00
waarvan vacature	0,65				
waarvan gedetacheerd naar derden	0,00				
Gedetach. van derden (fin.bijraming)	0,00				

TOELICHTING OP HET FORMATIEPLAN

In bovenstaand overzicht is per afdeling aangegeven wat de toegestane formatie per 1 februari 2015 is. De gegevens zijn uitgedrukt in fulltime eenheden. De formatie wordt structureel ingezet voor de regiotaken conform vastgesteld beleid en voornamelijk ingevuld door medewerkers met een vast dienstverband bij de Regio Achterhoek. De gegevens, zoals opgenomen in dit overzicht, zijn gebruikt ten behoeve van het opstellen van de raming salarissen en sociale lasten voor de begroting 2016. De detachering vanuit derden aan de Regio is niet meegeteld in de toegestane formatie. Daarvoor worden zonnodig afzonderlijke budgetten in de begroting opgenomen. De detachering van de Regio naar derden vanuit de situatie van boventaligheid is eveneens niet meegeteld evenals de opbrengsten die hier tegenover staan.

Ontwikkelingen formatie 2016

De totale formatie van de Regio bedraagt 13,92 fte. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de boventallige medewerkers en de wachtgelders.

Onderdeel	Taak	2014	2015 oorspr	2015 gewijz	2016	Vershil 15-16
Programma's en operaties	Strategisch	7,50	7,50	9,40	9,40	-
Leiding en ondersteuning	Strategisch	5,96	5,96	3,60	3,60	-
Stortplaatsen	Beheersmatig	0,50	0,50	0,50	0,50	-
Termijnggebonden taken	Afbouw	0,42	0,42	0,42	0,42	-
TOTAAL		14,38	14,38	13,92	13,92	-

Vacatures

De totale vacatureruimte bedraagt 0,65 fte, dit is als volgt onder te verdelen:

- Procesmedewerker	0,05 fte
- Stortplaatsen (medewerker stort en financiën stort)	0,60 fte
Totaal	0,65 fte

De vacatureruimte procesmedewerker zal afhankelijk van de werkdruk worden ingevuld. De vacatures voor de stortplaatsen zullen niet meer worden ingevuld in verband met de overdracht van de werkzaamheden naar de Provincie.

Wachtgelders

De Regio kent 3 wachtgelders. Van de wachtgelders komen twee personen voor rekening van de Regio en één wordt er vergoed door het College Sanering Zorginstellingen (medewerker ambulancedienst). Overeenkomstig het besluit van het algemeen bestuur worden de salariskosten van de wachtgelders gedekt uit de Voorziening Risico Wachtgelden.

Detachering

In totaal is er één medewerker werkzaam die (gedeeltelijk) worden gedetacheerd naar een externe organisatie.

Bepaling loonsom

In de raming van salarissen en sociale lasten wordt uitgegaan van de werkelijke structurele loonkosten per 1 februari 2015, gecorrigeerd voor een autonome loonstijging (CAO, periodieken, functiewaardering). De salarisindex voor 2016 bedraagt 1,6%. Voor vacatures worden de maxima voor desbetreffende functies gehanteerd. De totale loonsom voor 2016 bedraagt exclusief wachtgelders € 1.052.000.

Netto-uren

De productieve uren ofwel netto-uren bedragen 1.350 uren per formatieplaats, in overeenstemming met algemeen gehanteerde normen.

Omschrijving per fulltime fte	Uren
Bruto beschikbare tijd	5 x 52 x 7,2 1.872
Verlof feestdagen	8 x 7,2 57
Normaal en buitengewoon verlof	27,5 x 7,2 198
Ziekteverzuim	5% 82
Aanwezige uren	1.535
Algemeen overleg	50
Opleiding en bijhouden literatuur	30
Frictie-uren (verplaatsing, verzorging, ed.)	105
Totaal indirecte uren	185
Netto werkuren (aanwezige – indirecte uren)	1.350

5. Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven

5. Staat van geactiveerde kapitaallasten

Omschrijving van de kapitaallasten	wijziging	jaar van aanschaf	jaar van vervanging	jaar van aanschaf- waarde	+ - aanschaf- waarde	+ - aanschaf- waarde	aanschaf- waarde	termijn	rentie%	afschr. per 1-1-2016	afschr. in 2016	aflossing in 2016	Boek- waarde 1-1-2016	Boek- waarde 31-12-2016	Rente- lasten	Totaal v/d kapitaallast
Huisvesting																
Vervanging telefooncentrale	1e wijz. 08	2015	2025	5.000	5.000	5.000	5.000	10	2,50%	903	469	0	4.097	3.628	102	571
Smartbord	4e wijz. 10	2011	2016	5.000	5.000	5.000	5.000	5	3,50%	4.964	36	0	36	0	1	37
Totaal huisvesting				5.000	5.000	5.000	5.000			5.868	505	0	4.132	3.627	104	609
Meubilair																
Meubilair	1e wijz. 04	2004	2016	28.838	28.838	28.838	28.838	12	4,25%	28.838	0	0	0	0	0	0
Vervangingsinvesteringen meubilair	1e wijz. 05	2005	2017	1.101	1.101	1.101	1.101	12	3,50%	991	110	0	110	0	4	114
Vervangingsinvesteringen meubilair	1e wijz. 05	2007	2019	2.456	2.456	2.456	2.456	12	4,75%	1.709	238	0	747	509	35	273
Inrichting receptie		2012	2024	16.617	16.617	16.617	16.617	12	3,00%	4.532	1.307	0	12.085	10.779	363	1.669
Inrichting patio		2012	2024	4.013	4.013	4.013	4.013	12	3,00%	1.095	316	0	2.918	2.602	88	403
Inrichting kantoorruinen		2012	2024	33.970	33.970	33.970	33.970	12	3,00%	9.263	2.671	0	24.707	22.036	741	3.413
Inrichting bestuurskamer		2012	2024	3.882	3.882	3.882	3.882	12	3,00%	1.058	305	0	2.824	2.519	85	390
Vervangingsinvesteringen meubilair	1e wijz. 10	2012	2024	0	0	0	0	12	4,00%	0	0	0	0	0	0	0
Totaal meubilair basis				90.877	90.877	90.877	90.877			47.466	4.947	0	43.391	38.444	1.315	6.262
Meubilair specials																
Archiefkasten DIV	1e wijz. 12	2015	2025	3.780	3.780	3.780	3.780	10	2,50%	660	354	0	3.120	2.766	78	432
Archiefkasten	1e wijz. 12	2012	2022	6.220	6.220	6.220	6.220	10	3,00%	1.709	594	0	4.511	3.917	135	729
Totaal meubilair specials				3.780	3.780	3.780	3.780			2.370	948	0	7.630	6.683	213	1.161
Automatisering specials																
Software financien Exact (special)	1e wijz. 09	2015	2020	12.000	12.000	12.000	12.000	5	2,50%	4.623	2.399	0	7.377	4.978	184	2.583
Software Tim Enterprise	1e wijz. 10	2015	2020	20.000	20.000	20.000	20.000	5	2,50%	7.705	3.998	0	12.295	8.297	307	4.305
Procesbeschrijving (special)	1e wijz. 14	2015	2020	5.000	5.000	5.000	5.000	5	2,50%	1.926	999	0	3.074	2.075	77	1.076
Forumapplicatie website	1e wijz. 12	2015	2020	1.700	1.700	1.700	1.700	5	2,50%	654	340	0	1.046	706	26	366
Totaal automatisering specials				38.700	38.700	38.700	38.700			14.909	7.735	0	23.791	16.056	595	8.330
Automatisering (excl. netwerk)																
Laptop presentaties	1e wijz. 11	2015	2019	1.500	1.500	1.500	1.500	4	2,50%	1.111	389	0	389	0	10	399
Totaal automatisering basis				1.500	1.500	1.500	1.500			1.111	389	0	389	0	10	399
TOTAAL				102.097	48.980	0	151.077			71.743	14.524	0	79.334	64.810	2.237	16.761

6. Staat van reserves en voorzieningen (incl. toelichting)

6. STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve	Saldo begin 2015	Vermee­dering 2015 wegens rente 2,00%	Dotaties 2015	Onttrekkingen 2015	Saldo begin 2016	Vermee­dering 2016 wegens rente 2,50%	Dotaties 2016	Onttrekkingen 2016	Saldo per 31-12-2016
Algemene reserves									
Algemene reserve	403.105	8.062	0	0	411.167	10.279	0	0	421.446
ALGEMENE RESERVE	403.105	8.062	0	0	411.167	10.279	0	0	421.446
Bestemmingsreserve									
Projectenreserve	330.985	0	0	190.000	140.985	0	0	44.000	96.985
BWS renteresultaat	224.742	0	0	39.365	185.377	0	0	34.000	151.377
BESTEMMINGRESERVES	555.727	0	0	229.365	326.362	0	0	78.000	248.362
TOTAAL RESERVES	958.832	8.062	0	229.365	737.529	10.279	0	78.000	669.808
Voorzieningen									
Risico wachtgelden	446.218	0	0	64.000	382.218	0	0	64.000	318.218
Onderhoud huisvesting	90.213	0	1.000	5.000	86.213	0	1.000	5.000	82.213
Nazorg stortplaatsen (*)	5.143.651	231.464	0	401.480	4.973.636	223.814	0	401.626	4.795.824
VOORZIENINGEN	5.680.082	231.464	1.000	470.480	5.442.067	223.814	1.000	470.626	5.196.255
TOTAAL VOORZIENINGEN	5.680.082	231.464	1.000	470.480	5.442.067	223.814	1.000	470.626	5.196.255
TOTAAL-GENERAAL	6.638.914	239.526	1.000	699.845	6.179.596	234.093	1.000	548.626	5.866.063

(*) rentetoevoeging voorziening nazorg 4,5%

TOELICHTING BIJ STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) maakt onderscheid tussen reserves en voorzieningen.

Reserves

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, waaraan geen bestemming is gegeven (vrij besteedbaar). Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het algemeen bestuur een bepaalde bestemming(doel) is gegeven. Deze bestemming kan te allen tijde worden opgeheven; er zitten geen verplichtingen naar derden achter.

Het rechtstreeks aan reserves toevoegen of onttrekken van middelen is niet toegestaan. Dit moet plaats vinden via de exploitatie.

Voorzieningen

Voorzieningen geven een schatting van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden min of meer onzeker zijn. De voorziene lasten moeten hun oorsprong in het verleden hebben (voor balansdatum). De voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

Rentetoevoeging

Het rentepercentage voor toevoeging van rente aan de reserves is gebaseerd op de depositorente en bedraagt voor 2016 2,5%. De rentetoevoeging aan de voorziening "Nazorg de Langenberg" bedraagt 4,5%. Dit rentepercentage wordt gebruikt bij het bepalen van de doelvermogens van de nazorgplannen van de drie intergemeentelijke stortplaatsen (zie nadere toelichting onder voorziening "Nazorg de Langenberg").

1. Algemene reserve

De algemene reserve dient vooral voor het opvangen van de tegenvallers in het jaarresultaat.

Door het algemeen bestuur is bepaald dat het plafond van de algemene reserve gebaseerd op de jaarlijkse begrotingsomzet € 400.000 bedraagt (algemeen bestuur 25 april 2012).

Op 31 december 2016 bedraagt het begrote saldo € 421.446. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt nader ingegaan op de omvang van de algemene reserve.

2. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve projecten

De reserve is gevoed uit de algemene reserve voor specifiek benoemde projecten/werkzaamheden.

De werkzaamheden uit het jaarplan 2012-2015 worden ten laste van deze reserve gebracht (AB 29 februari 2012).

Voor 2016 wordt nogmaals een jaarlijkse onttrekking gedaan van € 44.000. Een bedrag van € 146.000 is gereserveerd voor projecten vrijetijdseconomie. Dit bedrag is opgebouwd uit de bijdragen van de gemeenten Zutphen en Lochem voor project- en organisatiekosten Vrijetijdseconomie voor de periode 2008-2014. Op 31 december 2016 bedraagt het begrote saldo € 96.985.

Bestemmingsreserve BWS-renteresultaat

Het saldo van deze reserve is ontstaan uit rentevoordelen over toegekende BWS-budgetten. Deze voordelen zijn ontstaan door tijdsverschil tussen ontvangst van subsidie van het Rijk en betaling van subsidie aan de belanghebbenden en door renteconversies. In 2009 heeft het Rijk de subsidieverplichting aan de Regio afgekocht. De komende jaren wordt nog rente betaald aan belanghebbenden (tot en met 2018). De effecten hiervan worden verrekend met de bestemmingsreserve. De loonkosten voor de medewerker BWS worden eveneens onttrokken aan de bestemmingsreserve. Op 31 december 2016 bedraagt het begrote saldo € 151.377.

3. Voorzieningen

Voorziening risico wachtgelden

De voorziening omvat bestaande wachtgeldverplichtingen, mogelijke aanspraken voor structurele detachering en mogelijke aanspraak bij afloop van projecten. De voorziening is op grond van het BBV niet verplicht. Omdat de Regio fors is ingekrompen, is de mogelijkheid om wachtgelden te kunnen herplaatsen ter voorkoming van wachtgelden praktisch nihil. De omvang van de voorziening dient zodanig te zijn dat de bestaande en de te verwachten aanspraken op wachtgeld kunnen worden gedekt. Op dit moment is er sprake van 2 wachtgelden waarvan de kosten ten laste van de voorziening worden gebracht. Bij een worst case scenario is op 31 december 2016 nog een bedrag benodigd van € 365.000. Op 31 december 2016 bedraagt het begrote saldo € 318.218.

Voorziening onderhoud huisvesting

Het pand Terborgseweg 21 te Doetinchem wordt met ingang van 1 augustus 2012 gehuurd. Het buitenonderhoud komt voor rekening van de eigenaar, het interne (binnen) onderhoud komt voor een groot deel voor rekening van de huurder. Jaarlijks vindt een storting plaats van € 1.000 op basis van een meerjarig onderhoudsplan ter dekking van de noodzakelijke (interne) onderhoudskosten. De gemiddelde onttrekking op basis van het onderhoudsplan is € 10.000 per jaar. Op 31 december 2016 bedraagt het begrote saldo € 82.213.

Nazorg stortplaatsen

De nazorgplicht voor stortplaats "De Langenberg" ligt tot 2019 bij de Regio Achterhoek. Daarna neemt de provincie de eeuwigdurende nazorg over. De voorziening dient toereikend te zijn voor zowel de nazorg tot 2019, als voor de eeuwigdurende nazorg, die door de provincie wordt overgenomen. Naast de zorgplicht wordt in 2019 eveneens de opgebouwde voorziening (inclusief renteresultaat) aan de provincie overgedragen. Op grond van bestuursbesluiten op 9 maart 1998 (intentie overname 't Bellegoor en 't Wald) en op 22 april 2009 (uitvoering overdracht) zijn in deze voorziening ook de nazorgkosten voor de intergemeentelijke stortplaatsen 't Bellegoor en 't Wald meegenomen. De middelen van 't Bellegoor en 't Wald ad € 4 mln zijn in 2014 rechtstreeks overgedragen aan het provinciaal nazorgfonds op basis van een voorlopige belastingaanslag. De Regio heeft ook in 2014 een betaling op een voorlopige aanslag in het nazorgfonds ad € 6 mln. In de vergadering van het algemeen bestuur van 25 april 2012 is het doelvermogen per 1 januari 2011 van de voorziening nazorg stortplaatsen op basis van nazorgplannen bepaald op € 16,7 mln. In haar vergadering van 26 september 2012 heeft het dagelijks bestuur de intentie uitgesproken de stortplaatsen vervroegd onder te brengen bij de Provincie. De onderhandelingen hierover zijn gestart en worden naar verwachting eind 2015 bestuurlijk afgerond. Op 31 december 2016 bedraagt het begrote saldo € 4.795.824.

7. Verzamelstaat bijdrage per gemeente ongewijzigd beleid

7. VERZAMELSTAAT BIJDRAGE PER GEMEENTE 2016

Naam gemeente	Aantal inwoners per 1/1/15	Strategische kerntaken			Termijngeb	Totalen			
		Strategische agenda		Bestuur incl onv.		2016		Totaal 2015 per inwoner t/m 1e wijz	
		Bijdrage derden Euregio	50			80	Totaal ongewijzigd beleid 2016		Totaal 2015 t/m 1e wijz
Aalten	26.908	111.570	7.817	6.901	0	126.288	4,69	125.642	4,65
Berkelland	44.381	184.019	12.894	11.382	0	208.294	4,69	207.755	4,65
Bronckhorst	36.722	152.262	10.669	9.417	0	172.348	4,69	171.800	4,65
Doetinchem	56.514	234.326	16.419	14.493	0	265.238	4,69	262.289	4,65
Oost Gelre	29.538	122.474	8.582	7.575	0	138.631	4,69	138.163	4,65
Montferland	35.134	145.677	10.207	9.010	0	164.895	4,69	162.758	4,65
Oude IJsselstreek	39.562	164.037	11.494	10.146	0	185.677	4,69	184.200	4,65
Winterswijk	28.978	120.153	8.419	7.431	0	136.003	4,69	134.372	4,65
Totaal	297.737	1.234.518	86.500	76.355	0	1.397.373	4,69	1.386.979	4,65
Bijdrage per inwoner 2016 (incl btw)		4,15	0,29	0,26	0,00		4,69		
Bijdrage per inwoner 2015 (incl btw)		4,04	0,35	0,26	0,00		4,65		
BTW voorheffing		0,08		0,03	0,00		0,11		
		Totaal strategisch			0,00		4,69		

* Mogelijk wordt de lidmaatschapsbijdrage aan de Euregio vanaf 2016 rechtstreeks betaald door de gemeenten (nav nieuwe regeling Euregio). Indien dit definitief is wordt dit verwerkt in een begroingswijziging